

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus IV. De Electione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

nales absentes suorum beneficiorum fructus percipiunt.

510. Offendentes Cardinalium familiares excommunicationem Bullæ Cœnæ incurrunt.

Quæres duodecimo. Quanam Cardinalem hostiliter insequentium, percutientium, capientium, aut in hoc crimine participantium pœnæ? &c. Eas enumerat cap. felicis. 5. de pœnis. his formulis: " Sit reus criminis læsæ Majestatis, " perpetuò infamis, diffidatus, nihilo- " minus & bannitus, sit intestabilis, ut " nec testamenti liberam habeat factio- " nem, nec ad alicujus bona ex testa- " mento vel ab intestato vocetur: Fiant " habitationes ejus desertæ, & ut non " sit, qui eas inhabitet, dentur cuncta " ejus ædificia in ruinam, & ut perpetuè " notam infamiæ perpetua ruina testetur, " nullo tempore reparentur, nullus ei " debita reddere, nullus respondere in " judicio teneatur: quidquid etiam in " bonis invenitur ipsius, Fisci vel Rei " publicæ dominio applicetur, ut ex illis " nil transmittat ad posteros, sed potius " cum ipso damnentur & sua. Si quæ ve- " rò feuda, locationes, officium vel

" beneficium spirituale vel temporale ab " aliquibus Ecclesiis obtinet, sit eis ipso " jure privatus, quæ sic liberè ad Eccle- " sias revertantur. Quod si quis prædi- " torum filium vel filios habeat, nepo- " tem vel nepotes per lineam rectam " descendentes, Beneficiatum vel Bene- " ficiatos quovis beneficio, etiam si Pon- " tificalem adeptus vel adepti fuerint " dignitatem, sint eis ipso jure privati, " spe promotionis omninò sublata, nulli " præterea talium filiorum atque nepo- " tum ex virili sexu descendantium ab " eisdem alicujus aperiatur janua digni- " tatis aut honoris Ecclesiastici vel mun- " dani, vel ad alicujus loci regimen sit " ascensus: sit eis postulandi negata fa- " cultas, sit notoriè judicatus, & quod- " libet aliud officium seu ministerium " publicum interdictum: in judiciis eo- " rum assertio contra quenquam nihil " fidei, nihil credulitatis inveniat, & ut " magis famosa sit eorum infamia, ad " actus legitimos nullus eis pateat aditus: " Denique ipso facto excommuni- " cationis sententiam incur- " rant, &c. "

TITULUS QUARTUS.

DE

ELECTIONE.

Materiam præsentem copiosam Juris Candidati, quorum instructioni, simul ac difficilem, ut eam sicut scribimus, sic quoque eorum captui,

captui, quantum possibile, nos accom-
damus, facilius assequantur, in septem
paragraphos dividendam duximus. §. 1.
agitur de Electionis Essentia. 2do. De For-
ma Electionis. 3tio. Qui eligere possint.

4to. Qui eligere & eligi prohibentur.
5to. De Actu Electionis. 6to. De Ele-
ctione per scrutinium. 7imo. De iis,
quæ sunt post Electionem.

§. Primus.

D E

Electionis Essentia & Divisione.

Quæres primo. Quotupliciter sumi-
tur electio? R. Quandoque sumi-
tur latissime pro quacunque vocatione
ad beneficium, sic collatio Canonicatus,
vel creatio Canonici dicitur electio.
Cap. cum Ecclesia. 31. de election. Item
præsentatio populi ad beneficium voca-
tur electio. *Cap. querelam. 24. ibid.*
Quandoque sumitur late pro vocatione
alicujus personæ ad beneficium Ecclesia-
sticum canonicè facta per suffragia & al-
terius confirmationem. *Cap. dudum. 22. ibid.*
Sic in quibusdam Ecclesiis Colle-
giatis fit electio Capituli ad inferiores di-
gnitates, ut Decanatus, Scholasteria,
Choriepiscopatus, &c. In quibusdam
monasteriis fit electio Prioris, &c. De-
nique sumitur electio strictè ac propriè.

Quæres secundo. Quid est electio pro-
priè dicta? R. Est personæ idoneæ ad Ec-
clesiæ vacantis pastorem dignitatem
per eos, quibus competit, canonica
vocatio. Sumitur ex *cap. cum in cunctis. 7. cap. quia propter. 42. de election.* Dici-
tur 1mo. Ad Ecclesiæ vacantis digni-
tatem pastorem; quia electio propriè
dicta solum fit ad Ecclesias sive regulares
sive seculares Pastore suo viduas. Di-

citur secundo: Per eos, quibus jure com-
petit; ut electionis causa efficiens signi-
ficetur. Dicitur 3tio: Canonica, id est
solemnis & servatâ formâ à Canonibus
præscriptâ facta vocatio. Dicitur 4to:
Vocatio; ut distinguatur ab institutione
& collatione, per quæ acquiritur jus in
beneficio, per electionem verò accepta-
tam jus tantum ad beneficium. Quare
electio ante confirmationem mortuo,
beneficium non per mortem novi electi,
sed per Prælati prioris obitum vacat, be-
neficia electi ante ejus confirmationem
non vacant, electus ante confirmatio-
nem sine consensu superioris juri suo ee-
dere potest.

Quæres tertio. Quot modis Prælati ad
dignitates & beneficia assumuntur? R.
Tribus modis: 1mo. Per Superioris in-
stitutionem, præcedente præsentatione
vel nominatione. 2do. Per Superioris
confirmationem præcedente canonicâ
electione. 3tio. Per liberam collatio-
nem, & simplicem provisionem. Unde
tria beneficiorum genera, patronata,
electiva, & libera seu collativa, oriuntur.

Quæres quarto. Quomodo electio
propriè dicta distinguitur à præsentatio-
ne?

ne? *Re.* Modis sequentibus: 1mo. Jus præsentandi, quantumvis spirituale sit, ex gratuita tamen Ecclesiæ concessione datur etiam Laicis, si sint patroni, hoc est: Fundatores, Constructores aut Dotatores alicujus Ecclesiæ, *Gloss. in can. pia mentis. 26. caus. 16. q. 7. Trident. Sess. 14. de reform. cap. 12.* Jus autem eligendi solis personis Ecclesiasticis & non Laicis competit. 2do. Factâ præsentatione ad aliquod beneficium, præsentato nondum jus acquisitum est, si enim patronus sit Laicus, qui superiori Ecclesiastico aliquod subjectum etiam idoneum ad beneficium præsentavit, variare & alterum addere potest, ita ut in optione collatoris sit, quem illorum malit instituere. *Cap. cum autem. 24. de jure patronatus.* Si sit patronus Ecclesiasticus, quamvis factâ semel præsentatione variare non possit, sed ille institui debeat, qui prior est præsentatus, dummodò sit idoneus, attamen si Capitulum v. g. habens jus præsentandi capitulariter consentiat in præsentationem tertii re integrâ, & præsentatione nondum Superiori oblatâ, resilire potest, & alium præsentandi habet facultatem, ast postquam electionis scrutinium est publicatum, variare non licet. *Cap. publicato. 58. de election.* Sed per publicatam electionem Electus saltem remotè jus acquisivit, ut Electi consensus necessariò sit requirendus. 3^{tio}. Electio facta antequam Superiori confirmanda præsentetur, Electo intimanda est, ut con- vel dissentiat. *Cap. quam sit. 6. de election. in 6.* At præsentatio, quæ directè ad Superiorem dirigitur, præsentato, ut consentiat, non neces-

sariò intimatur, cum per talem consensum præsentatus nullum jus acquirat.

Quæres quinto. Quomodo electio à collatione vel simplici provisione differt? *Re.* Per collationem seu provisionem de Prælatura quasi dominium & jus reale in beneficio acquiritur, ut si alicui à Pontifice de Episcopatu propter reservationem in *Extrav. ad regimen. de præbend. inter com.* aut propter devolutionem, *cap. quanquam. 18. de election. in 6.* provideatur, habet jus in re, per electionem verò solùm jus ad rem acquiritur. Unde 1mo. Si electus ante confirmationem moriatur, prælatura vacat, non per mortem electi, sed per mortem antecessoris. 2do. Electus ante obtentam confirmationem liberè renunciare potest; cui autem per collationem vel quâcunque institutionem provisum, validè renunciare non potest, nisi in manus superioris aut ordinarii Collatoris. *Cap. admonet. 4. de renuntiatis. can. non oportet. 19. caus. 7. q. 1.* 3^{tio}. Electus ante confirmationem beneficium administrare nequit, benè tamen provisus.

Quæres sexto. Quomodo electio à nominatione differt? *Re.* Per nominationem nominato nullum jus acquiritur, per electionem, maximè acceptatam, acquiritur jus electo. 2plex est autem nominatio: 1ma. Si ante electionis scrutinium unus vel plures capitulo tanquam viri boni & ad prælaturam idonei proponantur, quâ tamen nominatione non obstante, Electores alium eligere possunt. *Cap. quod sicut. 28. de election.* 2da nominatio similis est præsentationi, si duo vel tres alicui Superiori proponantur:

tur, ex quibus unum eligere debeat. Consuetudo taliter nominandi in Laicis reprobatur *per cit. cap. quod sicut*. Ex specialibus tamen privilegiis Reges & Principes jus nominandi ad Prælaturas suarum ditionum habere noscuntur, sic in Hispania, Gallia, Belgio Episcopatus & Abbatia ad Regis pertinent nominationem.

Quæres *septimo*. Ubi hodie jus eligendi viget? *Re.* In plerisque Regnis & Provinciis exiguus est eligendi usus; in Italia enim Episcopatus aliaque beneficia tam regularia quam secularia electiva, utpote excedentia communiter 200. per regulas Cancellariæ sunt Papæ reservata, extra Italiam in Hispania, Gallia, Belgio Episcopatus & Abbatia ex specialibus privilegiis ad Regum & Principum spectant nominationem, in Germania tamen ob concordata inter inclitam Germanorum nationem & Sedem Apostolicam tempore Nicolai V. inita, in Ecclesiis tam Regularibus quam secularibus jus & consuetudo viget electionis, tanquam perpetuum libertatis Ecclesiasticæ insigne & monumentum.

Quæres *octavo*. Quo tempore de electione tractandum? *Re.* Quamdiu vivit Ecclesiæ Prælatus, licet ejus vita sit desperata, tractatus de electione non tantum illicitus, sed & invalidus est, sed Ecclesia, de cujus eligendo Pastore agitur, vel per mortem naturalem vel civilem, ut depositionem, vel renuntiationem acceptatam. *cap. fin. de election.* vel per translationem ad aliam Ecclesiam vacare debet. *Can. Episcopus. 37. caus. 7. q. 1.* Ratio, quare electio Sede non-

R. D. Schnorrenberg Instit. 7. Can.

dum vacante fieri prohibeatur, est: "Ne desiderare quis mortem proximi videatur: in cuius locum seu beneficium se crediderit successurum. Cum enim in ipsis etiam Gentilium legibus inveniatur inhibitorium, turpe est & Divini plenum animadversione iudicii, si locum in Ecclesia DEI futuræ successionis expectatio habeat, quam ipsi etiam Gentiles condemnare curarunt." *Cap. nulla. 2. de concess. præbend. Trident. Sess. 24. de reform. cap. 19. Arg. l. fin. C. de pactis. L. pactum dotale. 3. C. de collation.*

Quæres *nono*. An ante sepulturam defuncti Prælati electio fieri possit? *Re.* Decens est, ut corpus Prælati defuncti prius sepulturæ tradatur, quam de successoris electione agatur. *Cap. bona. 36. de election.* Electio tamen ante tumulatum funus facta de jure valet, quia mortuo viro soluta est uxor à lege matrimonii, *ut inquit Gloss. in cit. cap. bona. verb. tractatum.*

Quæres *decimo*. Intra quod tempus Ecclesiâ vacante facienda electio? *Re.* In Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus, electio intra tres menses, nisi justum obftet impedimentum, celebranda est. *Cap. ne pro defectu. 41. de electione.* In minoribus dignitatibus & beneficiis dantur sex menses. *Cap. nulla. 2. de concess. præbend.* Quo tempore elapso jus eligendi amittitur, & eâ vice ad Superiorem devolvitur. *cit. cap. ne pro defectu.* "Is verò, ad quem devoluta fuerit potestas, DEUM præ oculis habens, non differat ultra tres menses viduatam Ecclesiam de persona idonea ipsius quidem Ecclesiæ, vel alterius, si digna non reperiatur in illa,

E

,, ca-

"canonicè ordinare." *Cit. cap. pro defectu.* Eo autem negligente jus eligendi ad alium Superiorem, & sic gradatim usque ad ipsum summum Pontificem devolvitur.

Quæres *undecimo*. A quo termino tempus trimestris currere incipit? *R.* Menses faciendæ electioni concessi currunt à die mortis Pastoris. *Gloss. in can. postquam. 11. dist. 50.* Vel potius ab horâ mortis, & vacationis scientia; tempus enim electioni definitum non continuum, sed utile esse debet, unde dies, in quibus fuit impedimentum, numerandi non sunt. *Cap. quia diversitatem. 5. de concess. prebend.*

Quæres *12mo*. An præviè ad electionem capitulationes, ut vocant, fieri possint, hoc est, an electores, antequam eligant, de certis articulis, quos omnes promittunt sub juramento se servaturos, si in Prælatus eligantur, convenire valeant? *R.* *1mo*. Si in articulis illis eligendo Prælato solummodò injungatur observantia illorum, ad quæ ex pastoralis suo officio aliàs tenetur, similes capitulationes illicitæ non sunt, sed ju-

ramentum adjectum validum est & servandum. *Arg. cap. 1. de jurejur. in 6.*

2do. Si illi articuli sint in præjudicium liberæ administrationis, dignitatis, bonorum ad mensam Prælati spectantium, omnes tales capitulationes sunt invalidæ, & juramenta iisdem adjecta neque in foro externo neque in foro conscientie obligantia. *Cit. cap. 1. de jurejurand. in 6. cap. sicut nostris. 27. de jurejurand. junct. gloss. verb. reducas.* Et constitutiones speciales S. Pii V. & Gregor. XIII. similes capitulationes sub gravissimis pœnis prohibuerunt & irritarunt. At nostris temporibus Innoc. XII. in constitutione, quæ incipit: *Ecclesia. 1695. 22. 7bris* promulgata præcedentium Pontificum constitutiones innovando ejusmodi capitulationes, pactiones, concordata, sub gravissimis pœnis, earum reservatione & actorum irritatione prohibuit. Post electionem factam similes capitulationes cum electo inire non prohibuit, illas tamen post electionem initas Pontifex judicio Sedis Apostolicæ submitti, eorumq; executionem ante Pontificis confirmationem suspensam esse præcepit.

§. Secundus.

DE

Forma Electionis.

Quæres *primo*. A quibus instituenda dies electionis? *R.* Mortuo Prælato Capitulares, qui præsentés, in Capitulo convenire, diem electionis capitulariter constituere, eumque Electoribus absentibus per literas vel nuntium

specialiter intimare debent. *Cap. cum inter. 18. de election.* Quod si non sciat, ubi Capitulares absentes morentur, citatio per edictum generale ad valvas Ecclesiæ faciendâ est. Etsi autem Capitulares præsentés absentibus etiam coar-

ctando

Quando tempus à jure concessum terminum præfigere possint, ad hoc tamen duo requiruntur, imprimis ut duæ partes Capituli conveniant; tota enim vis Capituli vel Collegii penes duas partes consistit, quamvis, postquam Capitulum congregatum, sufficiat, quod major pars congregatorum consentiat. Deinde ut justa adsit causa, quare terminus à jure concessus restringatur; sicut autem ob utilitatem Ecclesiæ tempus, intra quod electio celebranda, restringi, ita & prorogari potest, si aliquis ex Electoribus ob justum impedimentum tam citò ad electionem accedere non possit.

Arg. cit. cap. ne pro defectu. 41. de election.

Quæres secundo. Quinam absentes citandi? R. Omnes Capitulares, qui debent, volunt, & interesse possunt. *cap. quia propter. 42. de election.* Si modò absque Ecclesiæ periculo vocari & expectari possint. *Cap. quod sicut. 28. de election.* Longa enim mora est in electionibus valdè suspecta, imò sæpè damnosa. *Cap. cum inter. cit.*

Quæres tertio. Quod si aliqui contempti, hoc est, ad electionem non vocati? R. Si unus vel plures contempti, cum potuerint & debuerint vocari, vel non ita vocati, ut commodè accedere possent, facultatem habent contemptum prosequendi, sive apud Superiorem agendi, ut electio rescindatur. *Cap. quod sicut. cit.* Licet contemptus unus solus extiterit, cum plus intalibus consuevit contemptus unius obesse, quam multorum contradictio in præsentia. *Cap. bona. de election.* Electio tamen non est ipso jure irrita, si duæ partes Capitula-

rium non abfuerint. *Cap. Ecclesia. 57. de election.* Quare contemptus vel non vocatus ob bonum pacis electionem ratam habere potest. *Cit. cap. quod sicut. & cap. Ecclesia.*

Quæres quarto. An evolutio termino electioni præfixo præsentibus non expectatis ulterius absentibus ad electionem procedere possint? R. Affirm. Quamvis sint numero pauciores; ii enim, qui jus eligendi habent, sed electioni interesse vel possunt & nolunt, vel volunt & non possunt, non censentur de numero Electorum, sed tota potestas Capituli in aliis præsentibus residet. *cit. cap. quod sicut.* Licet unus solùm esset præsens, qui quidem ob notam ambitionis seipsum eligere non possit, alium tamen habilem nominare vel in alium compromittere valeret, à quo compromissario in Prælatum validè nominaretur.

Quæres quinto. An si exortâ dissensione aliqui ex Capitulo egrediantur, alii pergere, & electionem perficere possint? R. 1mo. Si duæ partes Capitularium maneat, isti sine aliis exeuntibus electionem perficere possunt. 2do. Si major pars Capituli maneat, aliis absque necessitate recedentibus, probabiliter ulterius procedere potest. *Gloss. in cit. cap. cum inter. de electione. Verbo. Capituli.* Cujus ratio est, quia ibi Capitulum est, ubi est major ejus pars, & major pars potest constituere procuratorem, qui dicitur Capituli Procurator. Deinde postquam Capitulum legitime congregatum, majoris partis judicium prævalet. *Cap. 1. de his que fiunt à major. part. Capituli.* Si major pars exeat, reli-

qui pergere non possunt, quia si inter Capitulares dissensio, ibi est Capitulum, ubi major pars juxta *Gloss. cit.* nisi terminus à jure præfixus instaret, aut speciale in mora periculum esset; in his enim casibus pars minor in Capitulo manens eligere potest.

Quæres sexto. An infirmus, qui ad locum electionis venire nequit, suum votum dare possit? R. Si aliquis in civitate vel monasterio, ubi electio peragitur, infirmitate detentus sit, ut ipsemet accedere nequeat, & interim in propria persona suffragium dare velit, scrutatores, si fieri potest, ad illum accedere debent.

Quæres septimo. An absens vel infirmus suffragium ad Capitulum mittere possit? R. Negat. quia non ante electionem, sed in electione singulorum vota sunt inquirenda. *Cap. si quis iusto. 46. de elect. in 6.* Cæterum in electione v. g. Regularium, in quibus forma scrutinii exactè non servatur, sed schedæ subsignatæ in urnam vel calicem mittuntur, non obstat suffragium scriptum ab absente vel infirmitate detento mitti ad Capitulum.

Quæres octavo. An absens vel infirmus Procuratorem constituere valeat? R. Capitularis absens vel infirmus vices suas uni de ipso Collegio committere potest. *Cap. quia propter. 42. de election.* Debet autem Procurator, si opus fuerit, & impedimentum absentis incognitum, jurare in animam committentis. *Cit. cap. quia propter.* Adeoque ad taliter jurandum speciale mandatum habere debet. *Gloss. in cap. penult. de election. in 6. verb.*

detentus. Capitulum tamen etiam Procuratorem extraneum admittere potest, quia quoddam unus de Collegio constitui debeat in Procuratorem, favor est Capituli, cui renunciari potest.

Quæres nono. An plures Procuratores constitui possint? R. Affirm. Dummodò constituatur quilibet in solidum, qui si simul ad votum præstandum concurrunt, melior est conditio præoccupantis, “si ambo concurrant, & postulent se admitteri, audire eos non expedit, quia possent vota sua dirigere in diversos, & quod ab eis hoc in casu fieret, non valeret, sed is admittendus duntaxat, quem Capitulum vel pars major eligit, vel si concordare nequeant, is qui primò in instrumento velleris procurationis extiterit nominatus” *Cit. cap. si quis iusto. de election. in 6.*

Quæres decimo. Quæ Procuratoris potestas? R. 1mo. Cum unus est Procurator simpliciter constitutus, si is unum suum, & alium domini sui nomine in scrutinio nominandum duxerit, nihil agit: nisi de certa eligenda persona sibi dominus dederit speciale mandatum, tunc enim in illam ejus, & in aliam suo nomine licet poterit consentire. *Cit. cap. si quis iusto. §. porro.*

2do. Si mandatario sit nominata certa persona, quam eligere debeat, potest alium substituere, si autem certa persona non sit nominata, subdelegare nequit, quia industria personæ electa censetur.

Quæres undecimo. Quo loco & tempore Capitulum electionis servandum? R. 1mo. Intra ambitum Ecclesiæ viduatæ, vel in Choro, vel in loco capitulari, vel in

in alio conclavi honesto. *Cap. cum nobis. 19. cap. quod sicut 28. cap. in causis. 30. de elect.* At si Capitulares in loco Ecclesiæ convenire nequeant, in alio loco conventualiter convenire non prohibentur.

2do. Extra casum necessitatis tempore diurno facienda est electio. Colligitur ex *cap. quia propter. 42. de elect.* Ubi electiones clandestinæ reprobantur. *Argum. cap. consuluit. 24. de officio deleg.* Ubi iudicia in tenebris exerceri prohibentur; quia juxta testimonium Veritatis: Qui malè agit, odit lucem.

Quæres duodecimo. Quænam immediate præcedunt electionem? R. 1mo. Vacante maximè Ecclesiâ Cathedrali an-

te electionem à Clero & populo supplicationes precesque fiunt, quibus bonum à DEO Pastorem valeant impetrare. Juxta præscriptum *Trident. Sess. 24. de reform. cap. 1. 2do.* Die electionis legitur Missa de Spiritu Sancto, sub qua juxta aliquarum Ecclesiarum consuetudinem omnes Electores, etiam Clerici, communicant. 3tio. Datur signum campanæ ad congregationem Capitularem. 4to. In Capitulo recitatur Hymnus: Veni Creator. *Cap. cum terra. 14. de election.* 5to. Demùm à Præsidente de non admittenda persona inhabili, & de non excludenda persona habili publica fit protestatio.

§. Tertius.

Qui eligere possint?

Quæres primo. Ad quem pertinet jus eligendi? R. Ad congregationem sive Collegium Ecclesiasticum, cui Pastor quaritur. *Can. Congregatio. fin. caus. 16. 9. 7. can. Abbatem. 3. & 4. caus. 18. 9. 2. cap. cum terra. 14. de election.*

Quæres secundo. Quid est Collegium? R. Interdum in una Ecclesia plures sunt Clerici, ut personæ singulares, diversis officiis & ministeriis destinati, quamvis uni Rectori subiecti, sic in Ecclesia aliqua parochiali Sacellani & Chori-Socii sub uno paroco sunt, & hi corpus unum seu Collegium non faciunt, ideoque nec commune sigillum habere possunt. *Cap. dilecta. 14. de excessib. Prælator. junct. gloss.* Nec sunt unum corpus, nec communem Procuratorem constituere valent. Inter-

dum sunt plures ut fratres, facientes unam congregationem seu Collegium, quæ dicitur Ecclesia collegiata, cujus caput Prælatum est, qui à congregatione seu Collegio eligi debet.

Quæres tertio. Quot personæ ad Collegii constitutionem requiruntur? R. 1mo. Ut Collegium vel congregatio constituatur, ad minus tres personæ requiruntur. *L. Neratius. 85. ff. de verb. signif.* 2do. Si Collegium ex personis minimum tribus constitutum sit, & unus moriatur, vel de societate abeat, manet Collegium, sed quodammodò imperfectum, & potest tunc unus alterum in Prælatum eligere, si is consentiat, si autem unus solus maneat, non erit Collegium actu, jus tamen Collegii in ipso persistet, donec

E 3

nec

nec alii accefferint. *Gloss. in cit. L. Nera-
tius. 3tio.* Si omnes ex Collegio vel uni-
versitate mortui sunt, jus eligendi ac
jura similia pereunt, si per se sunt certæ
congregationi concessa, v. g. cohorti
militum, non autem si concessa sint in
ordine ad locum, talia sunt privilegia
civitati, monasterio, Academia con-
cessa, & tunc omnibus mortuis aut fugâ
dilapsis jura in solo & fundo confer-
vantur.

Quæres quarto. Si duo sint Collegia
vel monasteria subordinata, ad quos
pertinet electio? *Re. 1mo.* Si Abbas su-
perior vel Principalis pro arbitrato suo
Monachum ex monasterio seu Prioratu
sibi subiecto revocet, tunc signum est,
quod Prioratus ille inferior proprium
& stabilem conventum non habeat, idem
est, si inferior Prioratus cum dependentia
à monasterio majore administrationem
honorum exercet, in his circumstantiis
tam Monachi, quam Prior conventualis
vocem in capitulo monasterii principalis
habent, & ad electionem Abbatis vocari
debent. *2do.* Si autem inferius mona-
sterium bona discreta, conventumque
proprium habeat, à quo Prælatus eliga-
tur, licet fortè à Prælato superiore con-
firmandus esset, tunc Monachi inferioris
monasterii ad actus capitulares supe-
rioris monasterii non concurrunt. *3tio.*
Ex consuetudine, institutione vel fun-
datione fieri potest, ut superius monaste-
rium Prælatum in inferiori monasterio
constituat, & tamen Monachi ejus ad
electionem Abbatis non pertineant.

Quæres quinto. Ex quo capite extra-
neo jus suffragii in electione Prælati

competere potest? *Re.* Ex tribus capiti-
bus: *1mo.* Ex consuetudine legitime
præscripta obtineri potest, ut jus eli-
gendi ad alios, qui de Capitulo aut cor-
pore Ecclesiæ non sunt, pertineat. *Arg.
cap. cum dilectus. 8. de consuetud. cap. cum
Ecclesia. 3. de caus. possess. & propriet.* Re-
quiritur autem præscriptio 40. anno-
rum. *Cap. de quarta. 4. cap. ad aures. 6.
de præscript.* Intra quod tempus aliqua
saltem nulla propter defectum potestatis
in eligentibus rejecta. *Cap. cum venis-
sent. 2. de in integr. restitut.* Et quidem si
extranei privative ad Capitulares præ-
scripserint, ipsos Capitulares excluden-
do, requiritur præterea titulus colora-
tus, aut immemorialis præscriptio pro-
pter juris resistentiam. *cap. 1. de præscript.
in 6.* Si cumulative, loco tituli scientia
& patientia Capitularium, contra quos
præscribitur, habetur. *Arg. L. si aquam.
2. C. de servitut. Gloss. in cap. cum Ecclesia.
3. de caus. possess. & propriet. Verbo: Bre-
vitatem.*

2do. Ex voluntate sive unanimi con-
sensu Capitularium jus suum in extra-
neum derivantium. *cap. causam. 8. de
election.*

3tio. Ex fundatione Ecclesiæ Colle-
giatæ, etiam Regularis, electio vel no-
minatio Prælati ad Ecclesiæ alterius Præ-
latum, aut Capitulum, aut Patronum
Ecclesiasticum pertinere potest. *cap. præ-
terea. 23. de jure patronat.*

Quæres sexto. Quot modis Capitu-
larum unanimi consensu votum in electio-
ne Prælati extraneis concedere possunt?

Re. Tribus modis: *1mo.* Pro una vice in
ali-

aliquem extraneum compromittere, & in eum jus totum eligendi pro illa vice transferre possunt. *cit. cap. causam. 8. de election.*

2do. Pro una vice Clericum extraneum ad electionem unanimiter admittere possunt, ut tenet communis contra Passerinum. *Can. obeuntibus. 35. dist. 63. cap. bona. 4. de postulat. Pralat. arg. cit. cap. causam.*

3tio. Ex justa causa accedente Superioris consensu Capitulares jus suffragii in electione Prælati in perpetuum concedere possunt; quia cum huiusmodi concessio Ecclesiæ statum mutet, & jus Capituli in extraneum conferat, species alienationis est, quæ sine justa causa & solemnitatibus permixta non est. *Can. hoc jus. 2. caus. 10. q. 2. can. Abbatibus. 41. can. sine exceptione. 52. caus. 12. q. 2. cap. tua nuper. 8. de his, quæ fiunt à Pralat.*

Quæres septimo. An Titius professus monasterii A electus in Coadjutorem vel Abbatem monasterii B acceptando electionem jus filiationis & consequenter suffragii in monasterio A sibi reservare possit? R. Negat. *ex cap. constitutis. 47. de election.* Monachus enim in duobus monasteriis locum tenere nequit, ut dissolutionis, evagationis ac ambitionis materia, quæ ex tali pluralitate officiorum sequeretur, præcipue in religiosi amputetur. *cap. fin. de religios. domib.* Cum autem ista prohibitio propter favorem Ecclesiarum sit, jus publicum introductum pacto privatorum tolli non potest. *cap. si diligenti. 12. de foro competent.*

Quæres octavo. Qualiter Laici in ele-

ctione Prælati intervenire possunt? R.

1mo. Laici nec ex concessione Capituli, nec ex consuetudine ulla votum in electione Prælati habere possunt. *cap. Sacrosancta. 51. cap. Massana. 56. de election.* Quia jus eligendi est aliquid spirituale, ad quod nullus Prælati citra Papam habilitare potest. *can. benè. 1. dist. 96. cap. decernimus. 2. de iudiciis.* Cui non obstat, quod Laicus jus patronatûs habere possit, quia jus patronatûs non est spirituale, sed annexum spirituali, cum per præsentationem patroni ad institutionem, quæ quid spirituale est, perveniatur: econtrâ electio est spirituale, cum per illam matrimonium spirituale contrahatur. *cap. cum inter. 21. de election. cap. fin. de translat. Episcoporum.* Et per electionem electo jus spirituale acquiritur. Laicus autem juris spiritualis capax non est. *cap. causam. 7. de prescript.* Ideoque per electionem jus spirituale in alium transferre nequit, quod ipse possidere non potest, quia pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de jure donare. *cap. quod autem. 5. de jure patronat.* 2do. Non permittitur, ut Laici cum Clericis tractatui electionis sese immisceant. *cap. quod sicut. 28. de election.* 3tio. Valet consuetudo, ut Princeps vel Patronus laicus ad electionem vocetur eo fine, ut suâ auctoritate & præsentia ab omni tumultu & impressione Laicorum Electores defendat. 4to. Consuetudo etiam est honesta, ex qua electio à Clericis peracta Patroni vel Principis auribus intimatur, ut suum, si voluerit, honestum impertiatur assensum, quem tamen negare non potest, nisi

nisi canonicum ostendat subesse impedimentum, *cap. Sacrosancta. § 1. de election. § 10.* Probabiliter consuetudine vel fundatione introduci potest, quod mors Prælati Patrono laico nuntiari debeat, ut consensus, vel potius patrocinium ejus ac defensio ad novam electionem celebrandam petatur. Colligitur ex *cap. quod sicut. 28. de elect.*

Quæres nono. Quæ pœnæ electionis factæ per abusum sæcularis potestatis, hoc est: si Laici cum potestate electioni sese immisceant, ita ut libertatem Clericorum, ad quos electio pertinet, quomodocunque impediunt? *Re. 1mo.* Si eligentes Laicum vel Laicos ad electionem admittant, electio ipso jure irrita est. *cap. quisquis. 43. cap. Massana. § 6. de election.* Cum enim electio unus actus inseparabilis sit, pro parte non valere nequit, sed contra communem regulam: inutile vitiat utile, & quod eligentes per se potuerunt, noluerunt, & quod voluerunt, adimplere nequiverunt. Si tamen Laici per vim sese ingerant, ita ut Clerici eos prohibere nequeant, electio ex votis Laicorum subsistit, quia utile per inutile non vitiatur. *Regul. 37. de reg. juris in 6.* Clerici tamen non valitura Laicorum suffragia protestari debent, ne si postea violentiam gravem non fuisse probetur, voluntariè cessisse censentur.

2do. Electio per vim & abusum sæcularis potestatis, quamvis non consentientibus Clericis Electoribus celebrata in odium præsumptionis Laicorum cassari potest.

3tio. Electio per abusum potestatis

sæcularis celebrata ex alio capite irrita est, si videlicet electus consensum dederit, vel electionem, quatenus à Laicis factam, acceptare præsumpserit. *cit. cap. quisquis. 43. de election.*

4to. Electus consentiens tali electioni ineligibilis ad quamcunque dignitatem redditur, nisi cum illo dispensetur. *cit. cap. quisquis.* Puta, nisi dispensetur ab Episcopo, quia regula generalis est, quandocunque in Canone dispensatio permittitur, hæc ad Episcopum refertur, alioquin talis facultas frustra concederetur, cum summum Pontificem in quocunque defectu dispensare posse satis constet.

5to. Electores consentientes seu admittentes abusum potestatis sæcularis per triennium ab officiis & beneficiis penitus sunt suspendendi, eligendi tunc potestate privati. *cit. cap. quisquis. junct. Gloss. verb. suspendantur.*

Quæres decimo. An Prælati vivus sibi Successorem eligere possit? *Re. Negat. Can. Episcopo non licere. 3. can. Episcopo non liceat. 4. can. plerique. § 5. caus. 8. q. 1.* quia Ecclesiastica beneficia hæreditario jure concedi non debent. Non tamen prohibetur tractare de Successore cum Collegio, ei que aliquem ad Prælaturam commendare, Papa quoque cum Successore nominato dispensare, & sibi viventi Coadjutorem eligendi, aut dignitatem Episcopalem deponendi licentiam indulgere potest. *cap. nisi cum pridem. 10. cap. fin. de renuntiati.*

Quæres undecimo. An quis se ipsum eligere valeat? *Re. Negat.* Quia nec se ipsum instituere, aut sibi suffragium dare potest,

potest, cum inter dantem & acceptantem differentia intercedere debeat personalis. *cap. fin. de institut.* Ex eadem ratione se ipsum ad beneficium sui patronatus præsentare nequit.

Quæres *duodecimo*. Quænam potissima Electorum obligatio? R. Quia Electorum est bono viduatæ Ecclesiæ omni meliori modo providere, allaborare debent, ut non tantum dignum, hoc est: cui ætatis maturitas, morum gravitas, & literarum scientia suffragantur. *cap. cum in cunctis. 7. de election.* Et qui nullam canonicam constitutionem reprobatus. *can. obitum. 16. dist. 61.* Sed præterea inter dignos meliorem & optimum ad Prælatum culmen promoveant. *cap. constitutis. 46. de appellation.* Ubi electionis Præses per Patrem & Filium & Spiritum Sanctum in virtute obedientiæ ac sub animæ periculo Canonicos adjuravit, ut secundum DEUM & juxta conscientiam eligerent Præpositum, quem Ecclesiæ magis utilem & idoneum reputarent. *can. vilissimus. 45. caus. 1. q. 1.* Ubi vilissimus computandus, nisi præ-

cellat scientiâ & sanctitate, qui est honore præstantior. *Can. Metropolitano. 19. dist. 63.* Ubi Electores convenire jubentur, ut optimus eligatur. *Can. licet ergo. 15. caus. 8. q. 1.* Ibi: "Qui præstantior est ex
"omni populo, qui doctior, qui sanctior,
"qui in omni virtute eminentior, ille eligitur." *Can. unum. 3. §. nunc autem. dist. 25.* Talis eligatur, cujus comparatione ceteri grex dicantur. Interim toleratur, modò sufficiens eligatur. *Gloss. in cap. cum inter. 21. de election. verb. alia.* In Prælato enim toleratur scientia sufficiens. *Cap. cum nobis. 19. de election.* Neque enim idem est removendus, quod non sit ita doctus, ut Salomon, sed primâ facie idoneus præsumitur, nisi aliud in contrarium ostendatur. *Cap. dudum. fin. de presumpt.* Rationem dat *S. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 3.* "Quantum ad
"hoc, quod electio impugnari non
"possit in foro judiciali, sufficit eligere
"bonum, nec oportet eligere meliorem;
"quia sic omnis electio posset habere
"calumniam."

S. Quartus.

Qui eligere, & eligi prohibeantur.

Quæres *primo*. Ex quibus Capitibus ii, qui sunt de gremio, à dando voto in electione excluduntur? R. Ex tribus: Lege, natura & moribus. *Leg. cum Prætor. 12. §. non autem. ff. de iudiciis.*

Quæres *secundo*. Quinam lege prohibentur? R. *1mo*. Qui sacris Ordinibus non sunt initiati, votum in electione

non habent, etiamsi hoc eis ab aliis liberè concedatur. *Clement. ut ii. de atar. & qualis. præficiend. Trident. Sess. 22. de reform. cap. 4.* Si quis vacationis tempore Subdiaconatum non habeat, sit tamen Subdiaconus tempore electionis, votum habet; sufficit enim, quod sit habilis tempore electionis. *Gloss. in*

R. D. Schnorrenberg Instit. Jur. Can.

F cit.

cit. Clement. Ut ii. Verb. constitutus.

2do. Regularis non professus, vel Laicus conversus in electione Pralatorum regularium voto carent. *Cap. ex eo. 32. §. in Ecclesiis. de election. in 6.* Nisi ex privilegio, statuto, aut consuetudine conversos votum habere contingat. *Gloss. in cit. cap. ex eo. verb. electionibus.*

3tio. Qui ex Ordine Mendicantium ad alium Ordinem non mendicantem etiam auctoritate Apostolicâ transiunt, quamvis beneficium & administrationem habeant, fiat v. g. Priores, Cellarii in Ordine, ad quem transiunt, in eo tamen votum in electionibus non habent, etiam si hoc eis ab aliis liberè concedatur. *Clement. 1. de Regular.*

4to. Suspensi suspensione Ecclesiasticâ. *cap. cum inter. 16. in fine de election. cap. cum dilectus. 8. de consuetud. junct. gloss.* Sive suspensio sit ab homine, hoc est, per sententiam Judicis, *Arg. cap. cum bone. 8. de atat. & qual. præficiend. cap. quia diversitatem. 5. de concess. præbend. sive sit à jure lata. Cap. 1. de sentent. & re judicat. in 6. cap. 1. de sentent. excomm. in 6.* Sive suspensio sit ab officio tantum, sive ab officio & beneficio simul, sive simpliciter lata. *Fit exceptio.* Si suspensus non est denunciatus, eligere potest, nisi per exceptionem repellatur, juxta constitutionem Martini V. *Ad evitanda.* Probabile tamen est, quòd suspensus à beneficio tantum eligere possit, quia licet electio competat ratione beneficii, non est tamen fructus beneficii, sed actus officii spiritualis. Quæ ratio etiam in interdictione tenet. Demum Regularis su-

spensus à Divinis eligere potest; electio enim non ab Ordine, sed à Regularitate dependet.

5to. Excommunicati excommunicatione majori, utpote quibus cum aliis communicare non licet, non tamen excommunicationi minori innodati, *cap. illa. 39. de elect. cap. si celebrat. 10. de Cleric. excommunicat.*

6to. Hæretici; Ecclesia enim in hominem, qui non à Catholicis eligitur, nullum præbet consensum. *Can. fin. caus. 9. q. 1.*

7imo. Qui scienter elegerunt vel postulârunt indignum, illâ vice jure eligendi privantur, & eorum electio ipso jure cassatur. *Cap. cum in cunctis. 7. cap. cum Wintonensis. 25. de election.* Non tamen scienter indignum in scrutinio nominantes, si electio non sequatur, eligendi potestate sunt privati, quia per consensum præstitum non dicitur facta electio, si illa non sequatur. *cit. cap. perpetuo. de elect. in 6.*

8vo. Recipientes ad Ecclesiam Postulatum tanquam Institutum & Administratorem, antequam postulatio sit acceptata. *cap. bone. 23. de elect.*

9no. Qui propter delictum voce activâ privati sunt, nam quoad eam pro mortuis habentur, eaque ad non delinquentes est devoluta. *cit. cap. bone.* Nisi & illi deliquissent, tunc enim electio ad Superiorem devolvitur.

10mo. Voto suo renuntiantes, postquam renuntiatio à Superiore acceptata; interim pœnitere & eligere possunt.

11mo. Eligendi potestate privantur, qui intra tempus ad eligendum statutum non

non eligunt. *cap. pro defectu. 41. de elect. cap. quancquam. 18. eod. in 6.* Idem est de Compromissariis. *cap. Compromissarius. 37. eod. in 6.*

12mo. Simoniacè eligentes potestate eligendi & omnibus beneficiis privantur. *cap. per inquisitionem. 26. de elect.*

13tio. Canonici supernumerarii non eligunt, nisi fortè ex consuetudine vel ab aliis spontè admittantur. *Gloss. in cap. cum Martinus. 9. de constitut. verb. ultra numerum.*

Quærestertio. Qui à natura à dando voto in electione impediuntur? *Re.* Impuberes, cum discretionem careant, ad præstandum in electione suffragium nullatenus admittendi sunt. *cap. ex eo. 22. de elect. in 6.* 2do. Mente capti & furiosi. *Gloss. in cit. cap. ex eo. verb. discretionem.*

Quæresquarto. Quinam moribus excluduntur? *Re.* Qui per præscriptionem sunt exclusi, vel defacto in eligendi possessione non sunt; potestas enim eligendi possessionem bonæ fidei, & non proprietatem juris requirit. Unde electio, præsentatio, collatio facta ab eo, qui bonâ fide in possessione juris eligendi est, valida habetur, tamen postea jus eligendi & præsentandi ad alium pertinere dignoscatur. *cap. consultationibus. 19. de jure patronatus. Gloss. in cap. ex literis. 7. eod. tit. Verbo: Antequam.* Ratio est: quia præsentare est quasi fructus juris patronatus, & eligere juris eligendi, possessor autem bonæ fidei fructus ex re possessa percipere non prohibetur, donec illi lis contestata. *L. bona fidei. 48. ff. de acquirend. domin.* Porro ex admissione

ad stallum in Choro, per lectionem & cantum cum aliis Canonice probatur possessio. *cap. in Genesi. 55. de election.* Et ex admissione ad actus Capitulares juris Capitularis probatur possessio. *ibid.*

Quæresquinto. An electio nulla sit, si cum cæteris habilibus unus vel plures non habiles v. g. excommunicati in electione concurrant? *Re. 1mo.* Si ab habilibus inhabiles ignoranter admittantur, electio valida est, dummodò ab una parte sufficiens sit eligentium numerus, ita ut demptis inhabilibus v. g. excommunicatis major Capituli pars in unam partem consenserit. *Ex regul. juris. Utile per inutile non vitiatur.*

2do. Quamvis exclusis excommunicatis pro una parte non sit sufficiens eligentium numerus, si tamen excommunicati illi tolerati, nec per exceptionem repulsi, sed scienter admissi sint, electio valida est. Ratio est: quia post constitutionem Martini V. licet communicare cum excommunicatis specialiter non denuntiatis, nec publicis Clericorum percussoribus: frustra autem Fidelibus talis communicatio permessa foret, si actus cum illis celebrati ob excommunicationem nulli essent, ideoque quamvis excommunicati sese ingerendo & suffragium dando peccent, cum permissio illa in favorem excommunicatorum facta non sit, nihil tamen hoc electioni nocet, quamdiu excommunicatus non rejicitur, sed toleratur; licet enim jurisdictione privatus sit, Ecclesia tamen supplet, & ad talem actum jurisdictionem confert, & quòd hic actus electionis sustineatur, non tam est in favorem

excommunicati, quàm Fidelium communicantium.

3tio. Si non computato excommunicati denuntiati vel notorii Clerici percussoris voto sufficiens eligentium & consentientium numerus pro una parte deficiat, & talis excommunicatus denuntiatus occultus sit, nihilominus electio valida est. Ratio est: quia quando aliquis munus publicum exercet, ad cuius exercitium ob defectum occultum inhabilis est, Respublica ob communem utilitatem defectum supplet, actusque valorem habet. *Arg. L. Barbarius. 3. ff. de offic. Prasor.* Ubi acta servi gerentis officium Proconsulis ratificantur. Hæc lex in foro quoque Canonico recepta est, ideoque quamvis in præsentī casu excommunicatus denuntiatus vel publicus Clerici percussor ad ferendum votum, adeoque ad constituendam maiorem pro electo partem de se habilis non sit, cum tamen in loco exercitii pro excommunicato non habeatur, necessitate & utilitate publicā illud exigente, ejus acta sunt sustinenda.

4to. Si sufficientia vota sint pro una parte, etiam excommunicati scienter admissi voto non numerato, gravis est quaestio, an habiles admittendo inhabilem electionem faciant nullam, sicut ex hoc, quod Clerici in electione scienter Laicum admittant, quamvis major pars Clericorum in electum consenserit, nullam faciunt electionem? *q. Layman* cum pluribus aliis electionem validam & à Superiore tantum irritabilem esse sustinet: verum validam negat communior, quæ probatur ex *cap. fin. de Procu-*

rator. Ubi ex eo, quod communitas cum majoribus ac juratis, quos sciebat excommunicatos, Procuratorem constituisse, irrita dicitur constitutio: ergo à pari irrita etiam erit electio, cum sit omnimoda paritas. Ratio est; quia habiles inhabiles & prohibitos favore juris publici ad actum individuum, uti est electio, admittendo, quod volunt, non possunt, & quod possunt, nolunt. Dixi: *Prohibitos favore juris publici:* quia validus est actus, si prohibitus vel inhabilis favore ipsorum habiliū admittatur; tunc enim proprio favori renuntiare, eosque habilitare possunt.

Quæres sexto. Ex quibus Capitibus quis est indignus, ut eligatur? *q. Ex* tribus: Ex lege, natura, moribus sive delicto.

Quæres septimo. Qui ex lege indigni? *q. 1mo.* Bigami, qui duxerunt viduam, vel corruptam, vel secundam uxorem, eligi non possunt. *Can. si quis viduam. 8. dist. 50. cap. de bigamis. 3. de bigam. non ordinand.*

2do. Uni alligatus Ecclesiæ ad alteram eligi non potest; quia qui plura beneficia curata habet, bigamo comparatur. *Can. sicut vir. 10. caus. 7. q. 1. cap. bona. 4. de postulat. Pralat. Extrav. execrabilis. de prebend.* Ideoque uni Episcopo, nisi ex justa necessitatis causa, plures Ecclesiæ committi non possunt. *Can. 15. c. 16. caus. 21. q. 1.* Dispensatio quoque intervenire debet.

3tio. Laici. *Cap. in Ecclesia. 2. de institut. cap. ex literis. 4. de transact. cap. 2. de judiciis.*

4to. Qui publicam fecerunt poenitentiam.

tiam. *Can. ex poenitentialibus. 55. can. quicumque. 56. can. si ille. 58. can. non confidat. 59. can. Canones. 60. dist. 50.* Quia hi nonnisi cum dispensatione Pontificia ad majores Ordines, cum dispensatione Episcopi ad minores promoveri possunt.

5to. Novitius, qui Regulam monasterii, cui Abbas vel Prior quæritur, nondum est professus, nullâ obstante consuetudine contrariâ, eligi nequit. *cap. cum causam. 27. cap. officii tui. 38. cap. cum in Magistrum. 49. de election. cap. nullus Religiosus. 28. eod. in 6.* Ratio est: quia miserum est eum fieri Magistrum, qui nondum fuit discipulus. *Can. miserum. 4. dist. 61.*

6to. Alterius Religionis, quam cui Abbas vel Prior quæritur. Cùm rationi non congruat, ut homines disparis Professionis vel habitûs simul in iisdem monasteriis locentur. *Clement. 1. de electione.*

7to. Qui non scientiâ commendabilis. *cap. cum in cunctis. 7. cap. qualiter. 17. cap. nihil. 44. de election. cap. si fortè. 11. eod. in 6.* Exigitur autem in Prælato scientia eminens, toleratur conveniens, censetur melior mediocris cum probitate, quàm sine probitate eminens. *cap. cum nobis. 19. de election.* Præter literaturam requiritur in Prælato sæcularium negotiorum discretio, & cum prudentia cognitio, ut commissâ indemnis servetur Ecclesia. *can. unic. dist. 39.*

Quæres octavo. Qui naturâ sunt indigni? *1. mo.* Ex illegitimo thoro nati. *can. Presbyterorum. 1. dist. 56. cap. cum in cunctis. 7. cap. innotuit. 20. de elect. cap. no filii. 1. cap. nimis. fin. de Filiis Presbyt.*

2do. Servi. *can. 1. & totâ dist. 54. cap. consuluit. 5. de servis non ordinand. 3tio.* Qui non sunt ætatis legitimæ. *cit. cap. cum in cunctis.* Ubi in Episcopum eligi prohibetur, nisi qui jam tricesimum annum ætatis exegerit. Ad Dignitates Episcopatu inferiores & beneficia curam animarum habentia requiritur annus vigesimus quintus inchoatus. *cit. cap. cum in cunctis. §. inferiora. cap. licet. 14. de election. in 6. Trid. Sess. 24. de reform. cap. 12.* In quibus Textibus requiritur, ut provîsus de beneficio curato annum ætatis 25 tum attigerit, attigisse autem incepisse est. 4to. Affecti defectibus corporalibus, ob quos sunt inhabiles, ut vel absolutè, vel decenter officium, ad quod eligendi, exercere possint. Ut constat ex titulis: *De corpore vitiat. De Clerico agrotante, & ex cap. nisi cum pridem. 10. de renuntiat. Trid. Sess. 22. de reformat. cap. 4.* In specie cæcitas, surditas, privatio loquelæ. *can. hinc etenim. 1. dist. 49. cap. constitutionem. 2. de verbor. significat.* Paralysis continua vel quasi continua. *cap. fin. de Clerico. agrotant.* Quò podagra continua vel quasi continua reducitur.

Quæres nono. Qui ob mores & delicta sunt indigni? *2.* "Quia oportet electum "in Prælatum, juxta Apostolum, sine crimine esse & irreprehensibilem, nullâ "peccati conscientia remorderi debet; "Quomodo enim potest Præsides Ecclesiæ "malum auferre de medio ejus, qui in "delicto simili corrueit, aut quâ libertate corripere peccantem potest, cùm "tacitus sibi ipsi respondeat, eadem ad- "misisse, quæ corripit?" *can. fin. dist. 25.*

Ideo Canones crimina quædam specialiter definiverunt, quibus obnoxii indignti sunt, ut eligantur. Sunt autem sequentia:

1. m. Ambitio, hoc est: "Inordinata Honorum & Dignitatum Ecclesiasticarum cupiditas, quia sicut locus regiminis desiderantibus est negandus, ita fugientibus est offerendus.", *can. in scripturis. 9. caus. 8. q. 1.* "Et, sicut is, qui invitatus renuit, questus refugit, sacris est Altaribus admovendus, sic qui ultrò ambit, vel importunè se ingerit, est procul dubio repellendus." *can. sicut. 3. caus. 1. q. 6.* "Tantum ab ambitu sepositus debet esse Prælatus, aut in Prælatum eligendus, ut quærat cogendus, rogatus recedat, invitatus effugiat, sola illi suffragetur necessitas excusandi; profectò enim indignus est Sacerdotio, nisi fuerit ordinatus invitatus." *L. si quinquam. 31. C. de Episcop. & Cleric.* Imò Canones etiam umbram & suspensionem ambitionis damnant; idè enim in *cap. cum post petita. 46. de elect.* cassatur electio illius, qui ante electionem factam modò consenserat, si eligeretur. *Gloss. ibid. verb. requisitum. In cap. per inquisitionem. 26. eod. tit.* Cassatur electio ex hoc, quòd electus & amici ipsius ante electionem cum quibusdam Canonici sive Electoribus colloquium habuerint, eosque, ut ipsum in Episcopum eligerent, sollicitaverint. *In cap. officii tui. 38. de elect.* Reprobatur electio illius in Abbatem, qui Monachus factus fuerat cum promissione, quòd Abbas futurus esset. *In Clement. fin. de election.* Invalida declaratur licentia,

& nullius dicitur esse roboris, quod Religioso generaliter à Prælato suo concessa fuisset, ut electioni vel provisioni, si quam de ipso fieri contingerit, suum dare possit assensum. Ratio additur: quia ambitionis vitio viam parat. Hoc ambitionis scelus maxime in Regularibus detestatur *cap. quorundam. 24. de election. in 6.* "Conquerendo, quòd quorundam oculos sic vitium ambitionis exerceat, ut quasi suæ Professionis immemores, quæ contemptis honoribus, abjectis divitiis, spretisque deliciis arbitrium proprium subjugant alterius ditioni, retrospiciant ad aratrum manu missa, dum præcipitanter ruunt in litigiorum anfractus, & causarum strepitibus se involvunt, & extra administrationes proprii Ordinis solum Prælaturæ conscendere moluntur, electionibus, postulationibus, seu provisionibus de se in discordia celebratis improvidè præstando consensum, præbendi assensum à suo Superiore nonnunquam extorri licentiâ potius quàm obtentâ: ex quo animarum & Ecclesiarum dispendia noscimus provenisse, & proventura maiora quàm antea verisimiliter formidamus." Ita Bonif. VIII. *in cit. cap. quorundam.*

2. dum est Simonia, sive datio rei spiritualis pro temporali, vel econtrà. "Nemo per simoniacam hæresin regiminis locum obtineat, quæcunque factione, calliditate, promissione, seu commo- ditate aut datione per se aut per submissam personam." *can. cavendum. 3. caus. 1. q. 7.* Audiatur Imperator ita loquens *cit. L. si quinquam. C. de Episcopis & Sc.*

pis Ec. "Nemo gradum Sacerdotii pre-
"tium venalitate meretur, quantum quis-
"que meretur, non quantum dare suf-
"ficiat, aestimetur. Profectò quis locus
"tutus, & quæ causa poterit esse excu-
"sata, si veneranda DEI templa pecu-
"niis expugnentur? Quem murum inte-
"gritatis, aut vallum fidei providebi-
"mus, si auri sacra fames in penetralia
"veneranda proserpat? Quid denique
"cautum poterit esse aut securum, si
"sanctitas incorrupta corrumpatur? Ces-
"set Altaribus imminere profanus ardor
"avaritiæ, & à sacris Aris repellatur
"piaculare flagitium. Nec pretio sed
"precibus ordinetur Antistes. Cum sanè
"si quis hanc sanctam & venerandam
"Antistitis Sedem pecuniæ interventu
"subiisse, aut si quis ut alterum ordi-
"naret, aut eligeret, aliquid accepisse
"detegitur, adinstat publici criminis
"& lætæ Majestatis, accusatione propo-
"sitâ, à gradu Sacerdotii retrahatur, nec
"hoc solum deinceps honore privari,
"sed perpetuæ quoque infamiæ damnari
"decernimus." Circa simoniacè ele-
"ctum notanda sunt sequentia:

1mo. Ut electio ipso facto irrita sit,
simoniam opere, hoc est: datione
& receptione completam esse requiritur,
alioquin non ab ipso jure irrita, sed à
superiore tantum irritanda est.

2do. Irrita est electio, confirmatio,
institutio, si simonia etiam ignorante
electo, confirmato, instituto interces-
serit. *cap. si alicujus. 59. de election. cap.*
nobis. 27. de simonia. Præterquam si is
expressè contradixerit, vel nisi aliquis
per fraudem in dispendium illius, qui

eligendus erat, ut eum ita ad electionem
inhabilem redderet, id malitiosè fecis-
set. *cit. cap. nobis. cap. sicut tuis. 33. de*
simon.

3tio. Simoniacè electus vel provisus
inhabilis redditur, quò minus idem
beneficium etiam novâ electione aut
provisione obtinere possit. Si tamen
ignorante, nec postmodum ratificante
electo simonia commissâ, & beneficium
simplex est, Episcopus dispensare potest,
ut post liberam resignationem idem be-
neficium obtineat; si verò beneficium
curatum, idem beneficium obtinere
non potest, nisi vitium per interpositam
personam sit purgatum, hoc est: si cas-
satâ electione simoniacâ alius eligatur
vel promoveatur, isque resignet vel
moriatur, nihil obstat, quò minus is,
qui propter simoniam absque sua culpa
repulsus fuit, denuò eligatur, quamvis
si ipse electus vel provisus simoniam
commiserit, ad aliud etiam beneficium
promoveri nequeat. *Extrav. 2. de simon.*
inter com.

3tium. Sacrilegium. can. miror. 8.
caus. 17. q. 4. cap. Venerabilem. 34. de
election.

4tum. Avaritia. Exemplum est in
can. Archidiaconum. dist. 85. Ubi cum
contra electum obmotum fuisset, illum
ita tenacem existere, ut in domo ejus
amicus ad charitatem nunquam introeat,
Pontifex inquiri jubet, si ita veritas se
habeat, ut nunquam ejus amicus do-
mum ingressus sit, & utrum ex neces-
sitate, an ex tenacitate talis sit.

5tum. Quodlibet crimen, ob quod
quis infamis redditur. *can. infames. 17.*
caus. 6.

caus. 6. q. 1. cap. inter dilectos. 11. de excessibus Pralatorum. L. neque famosis. 2. C. de Dignitat. L. unic. C. de infamib. Est autem 2plex infamia, juris videlicet & facti, infamia juris est, quæ per legem aut Judicis sententiam inflicta; & ad hanc tollendam Superioris dispensatione & restitutione opus est. Infamia facti est: quæ oritur ex publica notitia alicujus criminis; hæc per factum contrarium, id est: per publicam & constantem emendationem, aboletur.

6um. Quodlibet crimen, ob quod irregularitatis incurritur impedimentum; beneficium enim datur propter officium, per irregularitatem autem ad officia Ecclesiastica quis incapax redditur, ergo etiam ad Ecclesiastica beneficia. *cap. fin. de Cleric. excommunicat.*

7imum. Quodlibet crimen, ob quod censura incurritur. Nam imprimis electio excommunicati ipso jure irrita est, *cap. postulastis. 7. de Cleric. excom.* Sive excommunicatus vitandus, sive non vitandus sit; quia per constitutionem Martini V. *Adevitanda.* Nullus excommunicato, sed potius Fidelibus cum excommunicato communicantibus favor factus est: imò excommunicatus excommunicatione minori indignus est, qui eligatur, *cap. si celebrat. 10. de Cleric. excommunicat.* Ideoque qui excommunicatum excommunicatione minori scienter eligunt, mortaliter peccant, ac pœnas Juris incurrunt; ipse verò electus si inhabilitatis suæ habuerit scientiam, electio est irritanda; si eam ignoraverit, absolvendus est, ac ita titulus electionis vel collationis revalidabitur.

Deinde suspensus à beneficio vel officio eligi non potest. *cap. cum dilectus. 8. de consuetud. junctâ gloss. verb. suspensis.* Demum personali affectus interdicto ineligibilis existit.

8vum. Quodlibet vitium, propter quod electio alicujus personæ aliquando cassata fuit, impedit, ne eadem persona eligi possit, *cap. super eo. 12. de elect.* cum hac tamen distinctione: Aliquando cassatur electio vitio personæ, seu propter crimen electi verè probatum, & tunc repulsus propter idem, erit quoque ab alia electione repellendus; nam vitium concernens personam sigillat & notat ubique personam, illamque sequitur sicut lepra leprosum, *can. citò. 16. caus. 1. q. 1.* Quandoque cassatur propter crimen præsumptum, & tunc secunda promotio non impeditur, si de crimine præsumpto se purgare valet. Quandoque propter infirmitatem electi cassatur, ut est exemplum in *cap. cum inter. 21. de elect.* Et tunc si probare potest, quòd ab illa infirmitate convaluerit, non impeditur nova promotio. Demum cassatur quoque electio vitio electionis, quo casu promotionem electi etiam in eadem Ecclesia, si nihil aliud obstat, impedire non debet cassatio, *cit. cap. super eo. 12. de election.*

Quæres decimo. Si electio ob aliquem defectum electi sit irrita, an electus Prælaturam dimittere, etiam ante sententiam Judicis in conscientia obligatus existat? R. Distinguendo: Aliquando Jura electionem vel provisionem ita infirmant, ut electus vel provisus nullum omnino jus in beneficium acquirat, &

& tunc illud retinere non potest, sed etiam in foro conscientiae dimittere obligatur, nisi dispensationem & tituli revalidationem impetraverit. Exempla sunt 1mo. Si quis in excommunicatione majore electus. *Cit. cap. postulasti. 7. de Cleric. excomm. 2do*. Si Electores fuerint excommunicati non tolerati. 3^{tio}. Si intervenerit simonia. Ita in *cap. Mathaeus. 23. de simonia*. Pontifex electo Episcopo, cujus amici de conscientia electi pecuniam sese electioni opponentibus dederant, ut ab oppositione desisterent, consulit, ut administrationem celeriter ac sponte dimittat, illius verbi memor: *Nihil prodest homini, si universum mundum lucretur, anima vero sua detrimentum patiatur. 4to*. Si facta electio infamis infamia juris, aliquando jura electionem quidem irritant, eam tamen in foro conscientiae irritam esse non exprimunt, & tunc electus, si nemo se opponat, & is defectum brevi tempore tollere posse existimet, v. g. aetatem requisitam, scientiam competentem brevi assequetur, improbos mores emendabit, dispensationem super irregularitate, absolutionem à suspensione, interdicto, minori excommunicatione impetrabit, tutus esse potest, nec aliâ tituli revalidatione indiget, quamvis electio aut provisio in foro externo irrita sit, ita ut Judex officio vel ad petitionem oppositis electionem irritam declarare obligetur.

Quæres undecimo. Quenam poenæ indignum scienter eligentium? R. 1mo. Eligentes vel postulant in Episcopum scienter indignum pro ea vice privati

R.D. Schnorrenberg Instit. j. Can.

sunt jure eligendi, & à beneficiis, quæ in eadem Ecclesia obtinent, per triennium suspensi. *Cap. cum in cunctis. 7. §. Clerici. de electione. cap. si compromissarius. 37. eod. in 6. 2do*. Eligentes indignum ad aliam Prælaturam Episcopatu inferiori, eâ vice jure eligendi privati sunt. *Cap. quanquam. 18. de electione in 6.*

Quæres duodecimo. Quomodo intelligendum, quod scienter eligentes indignum illâ vice potestate eligendi privati sint? R. Formetur casus: sint 20. eligentes, quorum 15. votum dant indigno, quem v. g. illegitimo thoro natum esse sciunt, 5. dant votum digno, tunc 1mo illi 15. poenam privationis non incurrunt, nisi electionis decretum publicè fuerit formatum; poena enim intelligenda est cum effectu. *Cap. relatum. 4. de Cleric. non residentib.* Electio autem facta non censetur, nisi post scrutinii publicationem, & capitulare Decretum formatum; ideoque si publicato scrutinio illi quinque advertant, quod alii indignum elegerint, ut illi ad publicam electionem procedant, permittere debent. 2do. Post factam indigni electionem illi quinque vel eodem contextu electionem suam promulgare, aut simalint, exclusis illis 15. ad novum scrutinium procedere possunt. 3^{tio}. Postquam illi 5. electionem suam promulgant, illorum 15. cessat privatio; ideoque si electio horum 5. effectum non habeat: ut quia electus electionem acceptare noluit, vel statim mortuus est, vel occulto laborat defectu, illi 15. à nova electione excludi nequeunt. 4to. Si illi 5. etiam in nova electione scienter indignum eligant,

G

gant,

gant, totum Capitulum jure eligendi privatum est, & electio ad Superiorem devolvitur. *510.* Quamvis illi quinque excludere velint, possunt tamen vel omnes vel aliquos ad electionem admittere, dummodò omnes s. consentiant, quia unus solus Capitularium se oppo- nere potest, ne privatus admittatur;

licet enim, si de necessitate vel utilitate Ecclesiæ agatur, sufficiat, si major pars Capituli consentiat, dum autem de jure singulorum agitur, omnes consentire debent. *Juxta Regul. Juris. 29. Quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet. Et Regul. 56. In re communi melior est conditio prohibentis. De Reg. Juris. in 4.*

I. Quintus.

D E

Actu Electionis.

Quæres primo. Quot modis electio fieri potest? *R.* Post Concilium Lateranense sub Innocentio III. relato in famoso illo Capitulo, quia propter 42. de elect. tres electionis formæ sunt: 1^a per inspirationem. 2^a per compromissum. 3^a per scrutinium. Sed si Electores alio novo modo eligant, electio nulla est, & Electores formas præscriptas non servantes per sententiam Judicis pro illa vice potestate eligendi privantur, quæ est differentia inter eligentes indignum, & in forma electionis errantes, quod errantes per sententiam Judicis sint privandi, eligentes verò scienter indignum ipso facto sint privati, ut antè dictum.

Quæres secundo. Quid est electio per inspirationem? *R.* Illa fit, cum simul omnes Electores, quasi Divino com- moti impulsu, nullo præcedente Tra- ctatu in unius electionem consentiunt. *sic. cap. quia propter.*

Quæres tertio. Quotuplex electio per inspirationem? *R.* 2plex: alia est verè per inspirationem, quando quis à DEO

per signum aliquod designatus commu- ni consensu ad Prælaturam potiùs rapi- tur, quàm eligitur. Taliter electus est S. Nicolaus ex Laico in Episcopum, tali- ter S. Severus ex Lanifice factus Archi- Episcopus, S. Ambrosius ex Catechu- meno nondum baptizatus proclamatus est Episcopus. Ut refertur in *can. statui- mus. 8. dist. 61. §. econtra.* Hæc electio cum sit immediatè à DEO, nullis huma- nis subjacet legibus, vix tamen hodie reperitur, postquam, ut jocantur In- terpretes, columbam, quæ Episcopos demonstrare solebat, corvus devoravit. Electio per quasi inspirationem est; quan- do nullo præcedente Tractatu omnes Electores communiter quasi uno ore in eundem consentiunt, hæc ut valeat, absque vitio simoniæ, conspiracyonis, requisitionis vel consensûs extra Capitu- lum habiti debet processisse.

Quæres quarto. Quæ forma eligendi per compromissum? *R.* Electio per com- promissum fit, quando potestas eligendi uni, *cap. causam. 8. de elect.* vel duobus
aut

aut pluribus Clericis & viris idoneis. *cap. in causis. 30. cap. cum in jure. 33. cap. cum in veteri. 52. de elect.* sive de Collegio. *cit. cap. in causis.* sive extra Collegium. *cit. cap. causam.* ab omnibus, qui jus eligendi habent, committitur, ut vice omnium vel loco vacanti prospiciant, vel alios, qui hoc faciant, eligant. *cit. cap. in causis.* Ne compromissum fiat, unus solus Capitularium se opponens impedire potest; nam cum compromissum sit voluntarium, & juri præjudicet singulorum, ab omnibus recipi necesse est. *juxta cit. reg. juris. Quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet.*

Quæres quinto. Quot modis compromissum fieri potest? *℞.* Duobus: Vel absolute vel limitate: si absolute data eligendi potestas: quemcunque idoneum, etiam si de gremio non sit, postulare possunt, juxta Regulam communiter receptam: Qui potest eligere, potest & postulare. *Gloss. in cap. cum dilectus. 32. de election. Verb. de gremio.*

Quæres sexto. Quando compromissum sit limitate? *℞.* Quando compromissariorum potestas restringitur, ut ex Capitularibus unum eligant. *Cap. in causis. 30. cit. cap. cum dilectus. 32. de elect.* Vel aliquem requisito certarum personarum consilio. *cap. cum in veteri. 52. de election.* Vel ut eligant eum, quem requisitis secretò singulorum Capitularium votis à majore parte Capituli invenerint nominatum. *cit. cap. cum dilectus.* Quo modo posteriori factum compromissum non purum, sed ex scrutinio mixtum est, adeoque ex 2plici electionis forma aliquid participat. Hic modus

eligendi optimus est. *Gloss. in cap. cum expediat. 29. de elect. in 6. Verb. inquisit.* quia & evitantur difficultates & subtilitates. *cap. quia propter.* Et quilibet eligentium votum retinet, dum Compromissarii illum, quem major pars respectu totius Capituli, non respectu aliorum nominatorum designaverit, eligere obligantur. *cap. si cui. 23. & cit. cap. cum expediat. 29. de election. in 6.*

Quæres septimo. Quam formam in eligendo Compromissarii servare tenentur? *℞.* Non tenentur in facienda electione ullam scrutini formam observare, nisi plures fuerint Compromissarii; tunc enim illum, in quem major Compromissariorum pars consenserit, eligere debent. Nec compromissum valeret hæc formâ datum: ut is eligeretur, in quem plures ex Compromissariis consenserint, ut si septem Compromissarii, & duo in Petrum, duo in Paulum, & tres in Joannem consentirent, electio Joannis invalida foret, quia major pars Compromissariorum in illum non consensit. Deinde concordante majore Compromissariorum parte, ab uno nomine omnium electio promulgari debet. Ego nomine meo & aliorum consentientium eligo &c. *cap. sicut. 21. de election. in 6.*

Quæres octavo. An Compromissarii se ipsos eligere possint? *℞.* 1mo. Compromissarii unum ex ipsis eligere possunt, non solum quando id ab eligentibus est concessum. *cap. cum in jure. 33. de election.* Sed etiam quando absoluta eligendi potestas data est; quia nemini officium suum damnosum esse debet. Compromissariis autem damnosum foret, si

jure electionis passivo privarentur. 2do. Nullus sibi ipsi ex Compromissariis primo votum dare, & ita electionem inchoare potest, quia qui se ipsum eligit, ambitiosus judicatur. *Can. in scripturis. 9. caus. 8. q. 1. 3tio.* Compromissarius aliorum suffragiis in se directis consentiendo accedere potest: ut si ex septem Compromissariis tres Titium Compromissarium, & tres Cajum ex Capitulo eligerent, Titius priorum votis accedendo numerum augere & sui electionem ita perficere valet. Ut decisum est in *cit. cap. cum in jure.* Ubi tria notanda: 1um. Si Compromissarius unum nominarit, & ipse ab uno vel duobus sequentibus nominatur, potest revocato, quod prius dederat, suffragio se eligentibus accedere, & numerum eligentium supplere. *Gloss. in cit. cap. cum in jure. Verb. consentiat. 2dum.* Idem in aliis electionibus aut nominationibus, in quibus unus à pluribus non secretò, sed per vota manifesta eligitur, fieri potest. 3tium. Quando in Ecclesia consuetudo, ut dum publicato scrutinio in neminem majora vota respectu totius Capituli consentire apparet, minora vota ad majora vota accedere possint, Elector se eligentibus accedere non prohibetur.

Quæres nono. An eligentes compromissum revocare possint? R. 1mo. Si potestas eligendi ad certum tempus, intra quod eligere debeat, Compromissario restricta fuerit, eo evoluta, si electio nondum peracta, de se cessat compromissum. *Cap. cum in veteri. 52. de election. 2do.* Re non amplius integrâ, hoc est: si in negotio compromissi ad

substantialia est processum, compromissum revocari nequit. 3tio. Si Capitulum in gratiam Compromissariorum in compromissum consensit, etiam re integrâ compromissum revocari non potest, cum sit quædam donatio. *L. si ve eman- cipatis. 17. C. de donation.* Aliàs compromissum re integrâ revocari potest, si factum in favorem Ecclesiæ, ut eidem provideretur; tunc enim compromissum rationem mandati aut commissionis habere censetur. In dubio non in favorem Compromissariorum, sed in favorem Ecclesiæ factum præsumitur compromissum.

Quæres decimo. Ad quem electio devolvitur, si à Compromissariis eligatur indignus? R. Si Compromissarii scienter vel ignoranter indignum elegerunt, potestas eligendi ad Compromittentes revertitur, etiam si plures sint Compromissarii, & major pars indignum elegerit. Ratio est: quia postquam Compromissarii officio suo functi sunt, sive bene sive malè, ut loquitur *Gloss. in cap. causam. 8. de election. Verb. recipi.* Eorum potestas & officium expirat, ut sine nova commissione eligere amplius non valeant, neque minori parti sit injuria, quæ indignum ignoranter, vel dignum nominavit: quia eligendi potestas, quam habent, ultra Compromittentium intentionem non extenditur. Idem est, quando Electus à Compromissariis dignus electioni consentire recusat.

Quæres undecimo. Si Compromissarii intra terminum Juris non eligant, an electio ad Capitulum devolvitur? R. Neg. Sed providendi potestas ad Superiorem de-

devolvitur, & Compromittentes sibi imputare debent, quod in Compromissarios tam negligentes potestatem eligendi transtulerint, & ita valet Regula, quod Procurator Domino noceat negligendo, non tamen in committendo. *Cap. si Compromissarius. 37. de election. in 6.*

Quæres duodecimo. Quid est electio per scrutinium? *32.* Forma scrutini in his formalibus. *cap. quia propter. 42. de election. consistit, "ut præsentibus omnibus, qui debent, & volunt, & possunt*

"commodè interesse, assumantur tres
"de Collegio fide digni, qui secretè &
"sigillatim vota cunctorum diligenter
"exquirant, & in scriptis redacta mox
"in communi publicent, nullo prorsus
"appellationis obstaculo interjecto, ut
"is collatione votorum inter se habitâ
"eligatur, in quem omnes, vel major
"& sanior pars Capituli consentit." *Id*
hac forma, cum omnia ferè sint substantialia, plurimæ sunt difficultates, pro quibus expediendis specialem §. duximus exponendum,

§. Sextus.

DE

Electione per Scrutinium.

Quæres primo. Quot sunt partes scrutini? *32.* Quinque. *1mo.* Electio scrutatorum. *2do.* Ipsum scrutinium, seu secreta suffragiorum collectio per scrutatores facta. *3tio.* Scrutini publicatio. *4to.* Suffragiorum collatio. *5to.* Decretum capitularis & communis electionis.

Quæres secundo. Quæ ad electionem scrutatorum requiruntur substantialia? *32.* Sequentia: *Primum substantiale.* Scrutatores, uti vocantur *in cap. Cumana. 50. de election.* ab Electoribus capitulariter congregatis vel per publicum scrutinium, vel per compromissum assumi, nequaquam autem sese ingerere debent. Attamen Abbas Panormitan. quem sequitur Laym. electionem valere putat, si tres de Capitulo, aliis videntibus & tacentibus, aliorum vota scrutari incipiant: quia cum agatur de re meritoria

& concupiscibili, tacentes habentur pro consentientibus. *2dum substantiale.* Numero tres, nec plures, nec pauciores esse debent, quamvis *Gloss. in cit. cap. quia propter. Verb. sanior.* velit ternarium numerum non esse de substantia, dummodò tot sint Inquisitores, ut fraus fieri non possit. *3tium.* De Collegio, non præcisè viduatæ Ecclesiæ, sed de Collegio eligentium esse debent. Quamvis Canonistæ Germani sustineant, quod in Germania per consuetudinem extranei in scrutatores assumi valeant.

Quæres tertio. Quæ essentialiter requiruntur ad scrutinium? *32.* Sequentia: Substantiale primum est, ut à scrutatoribus cunctorum votum exquiratur, uno igitur eligentium præterito non valet electio. *2dum.* Ut exquirantur secretè, hoc est, seorsim ab aliis de Collegio, ut

G 3

quisque

quisque liberiùs votum suum dicere possit. *3^{ium}*, ut exquirantur *sigillatim*; non enim bini vel terni, sed seorsim & separatim audiendi sunt singuli. *4um*. Ut vota cunctorum secretè & sigillatim à tribus scrutatoribus exquisita redigantur in scriptis sive per scrutatores singulos, sive ex aliorum consensu, per unum ex ipsis, sive per tabellionem cum ipsis adhibitum, qui extraneus, etiam Laicus esse potest. In praxi scrutatores vota daturos adjurant, ut secundum DEUM & conscientiam suam in eum vota dirigant, quem Ecclesiæ utilem & magis idoneum existimant. Postquam singulorum vota exceperunt, interrogant, quare consentiant in eum, quem nominant, quo zelo, ob quæ merita & qualitates denominati. Ad evitandas fraudes scrutatores à propriis personis incipiunt, & ex tribus duo scrutantur votum tertii, dein is, à quo votum datum, cum alio inquit in votum secundi, postea duo inquisiti votum tertii exquirunt. Post exquisita vota scrutatorum, ab eo, qui Capitulo præsidet, votum exigitur. Deinde ab aliis secundum dignitatis vel antiquitatis prærogativam.

Quæres *quarto*. In quo consistit scrutinii publicatio? *Re.* Postquam vota in scriptum sunt redacta, mox, hoc est: in continenti, nullo actu extraneo interposito, vota in communi publicari debent. Hæc publicatio in communi juxta aliquos in hoc consistit, quod integer eorum numerus publicè quoad congregationem totam Capituli proferatur, non exprimendo, in quorum favorem vota data fuerint, vel quot ex Electoribus

ad hanc vel illam personam descenderint, sed tantum numerum personarum, quæ suffragium tulerunt, explicando, v. g. dicendo: Vota, quæ à Dominis exquisitis exquisivimus, sunt universa tim v. g. 20. Ita *Tambur. de jure Abbat. tom. 1. disput. 5. q. 6. n. 15. Barbosa. lib. 1. jur. Ecclesiast. cap. 19. n. 216.* Alii publicationem scrutinii in hoc consistere volunt, quod Scrutatores palam coram Capitulo Electum, vel si plures sint, Electos nominent, & quot vota quilibet habuerit, enuntient. Ita *Passerin. de election. cap. 19. n. 1. § 4. Lud. Engel. h. t. n. 36.*

Quæres *quinto*. Quis publicati scrutinii effectus? *Re.* Publicato ita scrutinio Electores variare nequeunt; quia officio suo functi sunt. *cap. publicato. 58. de election. junct. Glossa. verb. variare.* Et res desit esse integra. *cap. in causis 30. cap. Ecclesia vestra. 48. de election.*

Quæres *sexto*. In quo consistit collatio? *Re.* Post publicationem scrutinii à Scrutatoribus statim votorum collatio fieri debet, utrumque de substantia est, ut videlicet fiat, & statim fiat. *cap. Cummana. 50. cap. publicato. 58. de election.* Collatio autem numeri ad numerum, zeli ad zelum, meriti ad meritum facienda est, ut si voces Electorum in diversos esse dispersas contingat, quis à majori & saniori eligentium parte electus fuerit, appareat. *cap. in Genesi. 55. de election.*

Quæres *septimo*. In quo consistit electionis decretum? *Re.* Si facta collatione pro uno majorem & saniozem Capituli partem esse inveniatur, decretum formari debet, hoc est: ab uno ex Scrutatoribus,

toribus, vel Electoribus, vel electionis Præfide clarâ & distinctâ voce dici debet: Ego nomine meo & mihi consentientium in Prælatus hujus Ecclesiæ eligo, & electum promulgo N. N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti. Hoc decretum de substantia electionis est, nec ante promulgatum hoc decretum electio perfecta est. Cujus ratio: quia in forma scrutinii sunt quasi duæ electiones, una singulorum optio & suffragatio est, quæ fit in Scrutinio, altera communis, capitularis, & solemnis electio est, & hæc per præfatum decretum fit, quod in continenti formandum est, juxta *cap. cum post petitam. 46. de election.*

Quæres octavo. Quid requiritur, ut pro uno major sit & sanior pars eligentium? R. Imprimis non sufficit unum habere plura vota respectu aliorum, qui pauciora habuerunt. *Cap. Ecclesia vestra. 48. de elect.* Sed debet habere plura vota respectu totius Capituli præsentis, ita ut si sint 12. vocales, saltem septem habeat vota. *Cap. Cumana. 5. de election. cap. si cui. 23. eod. in 6.* Quicumque autem excessus ultra medietatem sufficit, etsi foret unius medii voti, v. g. si essent 13. vocales, sufficeret, quod haberet septem vota; de illo enim verificaretur, quod in illum major pars Capituli consensisset. *Passerin. cap. 19. de election. n. 18.* Præterea pro uno major & sanior pars Capituli stare debet, ideoque si altera pars eligentium numero, altera autoritate & Electi meritis excellat, neutra valet electio; conjunctim enim & à majori & saniori parte esse debet, *cit. cap. Ecclesia vestra.* Si tamen alterius partis numerus sit

duplò major, electio indistinctè valet. *cap. si quando. de elect. in 6.* Excipiuntur electiones Regularium, in quibus, ut loquuntur Interpretes, non attenditur, quænam pars sit sanior, cum omnes bono zelo, & ex consideratione meritorum ad electionem processisse præsumantur. *Arg. Clement. Exiui. de verbor. signif. 5. demum.*

Quæres nono. Quibus electionibus forma scrutinii præscripta? R. Illis electionibus forma scrutinii præscripta est, in quibus Prælatus generalem & ordinariam jurisdictionem, & Ecclesiam in perpetuum titulum obtinens eligitur; Consilium enim Lateranense in *cap. quia propter.* electioni Prælatorum in Ecclesiis viduatæ formam præscribit, Ecclesiæ autem viduatæ sunt, quæ Pastorem veluti sponsum suum amiserunt. Quamvis igitur soli Episcopi proprio vinculo spiritualis matrimonii suis Ecclesiis sint conjuncti, *can. sicut. 39. caus. 7. q. 1.* Attamen vinculum spiritualis matrimonii latius accipiendo, alii Ecclesiarum Collegiatarum Prælati & Sponsi suarum Ecclesiarum & Pastores, ac per obitum eorum Ecclesiæ viduatæ appellantur. *cap. ne pro defectu. 41. de election.* Ac proinde in eorum Electionibus forma *cap. quia propter.* servanda est, nisi fortè tempore immemoriali alia eligendi consuetudo alicubi fuerit observata, vel Privilegium Apostolicum habeatur. Sic in plerisque Abbatibus Abbates perpetui per vota secreta in scripturam redacta & in calicem missa eliguntur, ita ut eligens nec ipsis Scrutatoribus innotescat, quod à rigore *cap. quia propter.* deviare dignoscitur.

Quæ-

Quæres decimo. An in electione Prælatorum Regularium non perpetuorum forma scrutinii servari possit? R. Affirm. contra Fagnan, & alios; quamvis enim *Trid. Sess. 25. de Regular. cap. 6.* ita disponat: "In electione Superiorum (intellige Regularium) quorumcunque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quæ omnia rectè & sine ullâ fraude fiant, imprimis sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta, ita ut singulorum electorum nomina nunquam publicentur; si verò contra hujus Decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit." Non obstante hoc Decreto, sive Electores sua vota dent in scriptis, sive ea coram Scrutatoribus vivâ voce proferant, vota adhuc secreta dari censentur, eò quòd in secreto & seorsim ab aliis, qui sunt de Collegio, dentur, quod per declarationem S. Congregationis confirmatur. Si electi fuerint à Superioribus aliqui, qui vota omnium recipiant, electio secreta & canonica reputabitur. Ita *Tamburin. tom. 1. disp. 5. q. 6. n. 10. Garzias. p. 5. de benef. c. 4. n. 187. Passerin. & alii.*

Quæres undecimo. An quando ex scrutinio peracto communis & canonica electio sequi non potest, eò quòd vota in duos sit æqualia, vel inter plures nominatos nullus majora respectu totius Capituli habeat, necessàriò ad novum scrutinium procedi debeat, vel locus detur accessui minoris partis ad majorem? Casus obvius esse scitur. R. 1mo, Quando

electio juxta rigorem *cap. quia propter.* celebranda est, accessus minoris partis ad majorem locum non habet. Ratio est: quia de substantialibus hujus formæ est: quòd vota in ipso scrutinio secretè dentur ac sigillatim, ideoque consensus postmodum superveniens nihil operatur, juxta *cap. auditis. 29. de election.* Quando autem majori vel æquali parti accedit minor, illa consensum suum palàm extra scrutinium, imò scrutinio jam perfectò declarat, ac ita publicato scrutinio variat, contra *cap. publicato.*

2do. Quando rigor *cap. quia propter.* non servatur, quamvis tunc Electores variare non possint, si quis in scrutinio majora vota reportavit, cùm talis variatio in nominati, qui per sufficientia vota jus acquirere cœpit, præjudicium cederet; si tamen nullus nominatus vota sufficientia habeat, publicato scrutinio ante factum commune Decretum electionis minoris partis ad majorem valet accessus. Cui non obstat *cap. publicato.* Illud enim de publicato loquitur scrutinio, ex quo solennis electio sequi potest. Nec est. *cap. auditis.* quia ibidem votorum post promulgatum commune electionis Decretum factus fuerat accessus. Nec *cap. in electionibus. 2. de election. in 6.* Ubi vota conditionata, alternativa & incerta reprobantur; nam accedentes seu eligentes illum, quem jam plures nominârunt, nec dant votum conditionatum, nec incertum, cùm absolutè illam eligant personam, quæ in scrutinio plura vota reportavit, & quam utpote à pluribus nominatam dignam & habilem rationabiliter præsumunt.

3tio. Specialiter in electione summi Pontificis valet accessus; si enim nullus Cardinalium duas tertias in scrutinio habuerit, per accessum alium in Pontificem nominare possunt, quem prius in scrutinio non nominarunt, dummodò hic unum saltem votum in prævio scrutinio habuerit; in electionibus quoque Abbatissarum, quando aliqua à majori parte Capituli, sed non à duabus partibus electa est, aliæ Moniales ad eam accedere, & sic post publicatum etiam scrutinium variare possunt. *cap. indemnitatibus. 43. §. sanè. de elect. in 6.*

Quæres duodecimo. Si in aliqua electione forma scrutinii, ut facile fieri po-

test, exactè non fuerit observata, an electio ipso jure irrita? R. Electionem ipso jure irritam esse, ita ut à Superiore per sententiam rescindi valeat, ac si ab initio irrita fuisset; si tamen non rescindatur, eò quòd nemo se opponat, electio firma manet, & electus in conscientia tutus est, cum naturalis obligatio ex eligentium consensu orta subsistat, & postquam per triennium electus & confirmatus non impugnatus, seu in quietà possessione fuit, etiam in foro externo amplius molestari nequit, per Regulam Cancellaria 33. de triennali possessione.

J. Septimus.

De iis, quæ fiunt post Electionem.

Quæres primo. Quid peractà electione faciendum? R. 1mo. Formandum est electionis decretum in scripto continens eligentium nomina, assensum & subscriptiones singulorum, Electi nomen & dignitatis titulum, cum scrutinio, votorum publicatione, collatione, electione, & Capituli sigillo. 2do. Electio Electo, ut consensum det, præsentanda. 3tio. Habito consensu Electi sequitur confirmatio. 4to. Habita confirmatione sumenda consecratio.

Quæres secundo. Qualiter consensus in electionem ab Electo præstandus? R. Post canonicè factam & publicatam electionem electio Electo quamprimum intimari debet, *cap. quam sit. 6. de election. in 6.* & quidem intra octo dies ab eo tempore, quo commodè potuerunt, com-

R. D. Schnorrenberg Instit. Jur. Can.

putandos. *cap. cupientes. 16. §. eaterum. de election. in 6.* quod si non fiat, non electus, sed Electores triennali suspensione ab omnibus beneficiis suis, quæ in ipsa Ecclesia, de cujus electione agitur, obtinent, puniuntur. *ibid.*

Quæres tertio. Qualiter Religiosus electus electioni consentire potest? R. Si Electus sit persona non sui juris, uti Religiosus, qui velle & nolle non habet, absque licentia Superioris sui electioni extra suam Ecclesiam vel Ordinem de se factæ consentire non potest, & si consentiat, consensus præstitus non tenet, & in poenam præsumptionis electio eadem ipso facto viribus evacuatur omnino, quamvis postea Superioris accedat consensus. *Cap. si Religiosus. 27. de election. in 6.* Ideo Electus, vel potius Ele-

H

ctores

ctores ad vitandam ambitionis notam à Superiore quantocius licentiam petere debent, quod si Electus nec per se nec per alium faciat, jus per electionem quæsitum perdit, ita ut Electores ad aliam electionem procedendi liberam habeant facultatem. *Cit. cap. quam sit. 6. de election. in 6.* Et si ad aliam electionem non procedant, eâ vice jure eligendi sunt privati. *Cap. ne pro defectu. 41. de election.*

Quæres quarto. Intra quod tempus præstandus ab Electo consensus? R. Post licentiam à Superiore obtentam, vel si persona libera, post intimatam electionem consensum præstare intra mensem à tempore præsentationis hujusmodi teneatur. *Cit. cap. quam sit. Electus, qui sui juris est, consentire non obligatur, quin etiam post consensum datum electioni acceptatæ liberè renunciare potest, quo casu Electores, quia jam fecerant, quod spectabat ad ipsos, intra juris terminum eligendo, habent tempus integrum, ac si vacatio nova esset, ad electionem aliam celebrandam, dummodò nil fraudulenter egerint in præmissis. Cap. si electio. 26. de election. in 6.*

Quæres quinto. Quid operatur acceptatio electionis? R. Electo per acceptationem jus ad rem perfectè acquiritur. Quia ante acceptationem jus Electo ad Prælaturam competens perfectum non est, sed per acceptationem, quâ spirituale conjugium inter Electum & Ecclesiam initiatur, perficitur & completur, ad imitationem matrimonii carnalis, quod per sponsalia de futuro mutuo consensu inita est initiatum & inchoatum, per mutuum consensum de præ-

senti in facie Ecclesiæ præstitum est ratum, & per copulam carnalem est consummatum: ita spirituale conjugium Prælati cum Ecclesia per acceptationem electionis est initiatum, per confirmationem fit ratum, & per consecrationem consummatum. *cap. fin. de translat. Episc.*

Quæres sexto. Quando Electus confirmandus? R. "Electus quivis intra tres menses post consensum electioni de se celebratæ præstitum confirmationem electionis ipsius petere non omittat. Quod si, justo impedimento cessante, intra hujusmodi trimestre tempus omiserit, electio eadem eo ipso viribus vacuetur." *Cit. cap. quam sit. 6. de elect. in 6.*

Quæres septimo. An Electus non confirmatus Prælaturam administrare possit? R. Ante confirmationem administratio tam in spiritualibus quàm temporalibus sub pœna perdendi jus acquisitum est interdicta. *Cap. nosti. 9. cap. qualiter. 17. de election. cap. avaritia. 5. eod. in 6. Extrav. in juncta. 1. de election. inter com. Fit exceptio. Electus in concordia extra Alpes, si ad summum Pontificem spectet confirmatio, ante eam obtentam, sed sine alienatione, administrare potest. Cap. nihil est. 44. §. Episcopi. de elect. Dicitur autem in concordia Electus, cujus electioni à majori & saniori Capituli parte factæ nemo sese opponit.*

Quæres octavo. Quis Electum confirmare debet? R. Confirmatio ab immediato Superiore petenda est. Hodie potestas confirmandi Episcopos summo Pontifici per Regulas Cancellariæ & Concordata Germaniæ reservata est: ideoque in petitione confirmationis forma

Cap.

possessionem, vel steterit per eum, quò hoc Capite non vacant titularium beno-
minùs possessionem habere valeat. Ex ficia Episcoporum.

TITULUS QUINTUS.

DE

POSTULATIONE PRÆLATORUM.

Postulatio jure civili idem est, quod advocatio, per quam desiderium suum unusquisque apud eum, qui juri præest, exponit, vel alterius desiderio contradicit. Jure Canonico postulatio est modus providendi Ecclesiæ in subsidium electionis introductus, quo is, qui per Canones eligi prohibetur, postulationis subsidio & mediante dispensatione ad Prælaturam admittitur, de postulatione hoc modo sumpta præsens Titulus procedit.

Quæres primo. Quid & quotuplex postulatio? *Re. 1mo.* Postulatio est concors Capituli petitio Superiori facta, ut persona canonicè impedita aut Superiori subjecta vel dispensativè vel permissivè ad vacantem Ecclesiæ dignitatem admittatur. *2do.* Dividitur in *Solemne*, quâ pro Prælato petitur persona canonicè ineligibilis, & *non Solemne*, quâ pro Prælato petitur persona non potens præstare consensum in promotionem absque prævia Superioris licentia. *Causa efficiens* est Capitulum postulans, & Superior postulationem admittens. *Obiectum* est persona impedita, ut promoveatur, vel in promotionem consentiat. *Causa formalis*, Canonica scruti-

nii vel compromissi forma. *Causa finalis* promotio impediti. *Effectus.* Ante admissionem nullum jus tribuit, post admissionem æquivaleret juri per electionem firmatam acquisito.

Quæres secundo. Quomodo postulatio differt ab electione? *Re. 1mo.* Postulatio simplex sive non solemnns in hoc solùm ab electione differt, quòd per illam eligentes ante & post electionem canonicam de persona, quæ consensum in electionem præstare nequit, à Superiore petant, ut subdito electioni jam de se factæ assentiendi det licentiam, vel ante electionem eligi permittat. *Exempla* sunt in *cap. si religiosus. 27. & cap. nullus. 28. de election. in 6. 2do.* Postulatio solemnns ab electione differt in sequentibus. *1mo.* Electio est de persona capaci, postulatio de incapaci, quæ ob impedimentum Canonicum, v. g. ob defectum ætatis, Ordinis, natalium, irregularitatis &c. sine dispensatione eligi non potest. *cap. innotuit. 20. de election. 2do.* Postulatio gratiæ innititur, electio juri. *3tio.* Postulatio à Superiore gratiosè admittitur, cum absque injuria postulati rejici potuisset. *cap. postulationem. 5. de postulat. cap. bona. 23. de election.* Electio non

Cap. cupientes. 16. de elect. in 6. exactè est observanda.

Quæres nono. Quænam obligatio confirmantis? R. 1mo. Antequam Superior confirmet, debet imprimis vocare volentes contradicere, aut nominatim, si aliquis coelectus, aut contradicens, vel generaliter per edictum ad valvas Ecclesiæ affigendum, in quo omnes peremptoriè citantur, qui electioni contradicere nituntur. Hoc omisso nulla est confirmatio. Cap. fin. de elect. in 6. Deinde in Electi qualitates, morum honestatem, ætatem, scientiam &c. inquirere debet. Trid. Sess. 22. de reformat. cap. 2. & Sess. 24. de reform. cap. 1. Demum formam & processum electionis per Decretum authenticè ab Electo vel Electoribus exhibitum examinare tenetur. 2do. Confirmans indignum v. g. insufficientis scientiæ, vel inhonestæ vitæ, vel ætatis illegitiæ non solum confirmandi primum Successorem caret potestate, verum etiam à perceptione proprii beneficii suspenditur. cap. nihil est. 44. de elect. Porro confirmatio plenam administrationem tam in temporalibus, quam in spiritualibus, & omnium illorum, quæ ad jurisdictionem pertinent, tribuit executionem. cap. transmissam. 15. de elect. Nec post confirmationem renuntiatio Prelaturæ fieri potest, quàm cum consensu, & in manus confirmantis.

Quæres decimo. Quænam obligatio suscipiendi consecrationem? R. Adeptâ confirmatione consecratio petenda est, quæ ultra tres menses à die confirmationis, cessante legitimo impedimento, differri non debet, & jure novo Trid.

Sess. 23. cap. 2. "Si Episcopus munus consecrationis intra tres menses non suscepit, ad fructuum perceptorum restitutionem tenetur: si intra totidem menses postea id facere neglexerit, Ecclesiâ ipso jure est privatus."

Quæres undecimo. Ad quem spectat consecratio? R. Ad illum consecrare vel consecrationem demandare pertinet, ad quem confirmare spectat. Episcopus autem à tribus Episcopis consecrari debet. Can. Comprovinciales. 4. dist. 64. can. porro. 2. dist. 66. cap. si Archiepiscopus. 6. de tempor. ordinat. Tum propter rationem, tum propter exemplum: Ex ratione, ne tantum beneficium videatur furtivè præstitum, & pro eo pariter preces ad Deum effundant: Ab exemplo, quia etiam Jacobus Frater Domini à tribus Apostolis, S. Petro, S. Jacobo & S. Joanne est ordinatus, ut refertur in cit. can. porro. Ex dispensatione tamen Ecclesiæ Episcopus ab uno Episcopo consecrari potest: ita ex indulto S. Pii V. pro duobus Episcopis duo Abbates vel alii in dignitate constituti Presbyteri sufficiunt, quod hodie passim in usu esse videtur.

Quæres duodecimo. Quis effectus consecrationis? R. Per consecrationem Episcopus plenitudinem officii pastoralis consequitur, ut omnia, quæ sunt Jurisdictionis & Ordinis, exercere valeat. cit. cap. transmissum. 15. de election. Post consecrationem Episcopi aut termino consecrationis elapso, omnia beneficia Ecclesiastica, si quæ habet, ipso jure vacant, ita ut liberè ab eo, ad quem collatio spectat, conferri possint. cap. cum in cunctis. 7. de elect. Si modò non habuerit